

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Femeia română.

Ne-am rezervat a arăta, că „marele exilat“ a ținut ceea-ce a ținut despre femeia română, pentru-ca să alarmeze pe conaționalii sei.

Vom lămurii dar' înainte de toate cestiunea: ce trebuie să înțelegem, când dicem „femeia română?“

E de sine înțeles, că nu e destul, ca o femeie să fie născută din părinți români, pentru-ca ea să fie Româncă în înțelesul, în care „marele exilat“ ia cuvântul, când ținut, că femeia română încetul cu încetul românisează familia maghiară, în care intră.

Românitatea consistă în marea mulțime de convențiuni sociale, care s'au stabilit în curgerea veacurilor între cei-ce se numesc Români, limbă, poezie populară, credințe, fel de a vedea și de a simți, port, deprinderi și obiceiuri. Româncă e dar' femeia, care, crescută fiind în mijlocul societății române, e pătunsă de aceste convențiuni sociale, care constituiesc individualitatea națională românească, și ține la ele, pentru-că altfel după părerea Românilor n'ar fi o femeie de „bună cuviință“.

Sunt însă o mulțime de femei născute din părinți români, care s'au lăpădat de foarte multe dintre convențiunile sociale române: sunt în genere, femeile din societatea cultă română. Crescute sub înfrurirea societății culte europene, ele au luat deprinderea de a vorbi cu predilecțiune franțuzească, nemțescă, parte pentru-că aceste limbi sunt mai culte, parte pentru-că în urma unei deprinderi mai îndelungate se exprimă în vre-una din aceste limbi cu mai multă lesnire. Deasemenea, simțind trebuință de mulțumiri estetice, ele nu le mai caută în poezia populară română, nici în credințele poporului român, ci în comoara literară a societății europene, fără îndoială superioară față cu cea populară română.

Au primit, în sfârșit, aceste femei foarte mult din felul de a vedea și de a simți al societății moderne, portul europeanesc și foarte multe din deprinderile și obiceiurile claselor culte din Franța și din Germania.

Aceste Românce sunt contingentul femeiesc, pe care îl dă poporul român pentru clasa cultă europeană.

Nu aceste sunt femeile, despre care vorbesce „marele exilat“: sunt femeile din

masa poporului, țerancele, ciobănițele, ju-pănesele și în genere femeile, care păstrează convențiunile naționale române, ba le propagă chiar și în familiile străine și îndeosebi în cele maghiare.

Confirmăm ceea-ce a ținut „marele exilat“. Așa este: femeia română, chiar intrând prin căsătorie într-o familie străină, nu se lăpădă de limba românească, urmează a fi preocupată de poezia populară română și de credințele poporului român, păstrează felul de a vedea și de a simți, portul, deprinderile și obiceiurile românesce, ba propagă chiar individualitatea națională românească. Noi Românii o scim aceasta atât de bine, încât în Moldova și în Muntenia străinul, care lua în căsătorie o Româncă, a fost până în zilele noastre socotit drept Român.

De ce înseamnă acest spirit conservator, de unde această putere asimilatoare a femeii române?

Pentru-că individualitatea națională română are farmecile ei particulare.

Fiesce-care popor își iubesc limba sa proprie; pentru fiesce-care cea mai pe înțeles, cea mai plăcută la rost și la auz e propria sa limbă. Cu toate acestea limba română are în ea ceva particular, încât se propagă oare-cum ea însăși de sine, și pretutindenea, unde Românii fac a treia parte din populațiune, întreaga populațiune vorbesce românească.

De ce? — Nu mai cercetăm! E destulă constatarea faptelor.

Dacă dar' într-o familie intră femeia română, ea duce cu dînsa înainte de toate o limbă, care se furișează oare-cum ea de ea în mintea străinului ce intră în contact cu poporul român.

Duce însă cu ea femeia română bogată și frumoasă poezie populară română, duce credințele pline de farmec ale poporului român, duce portul arătos, bunele deprinderi și obiceiurile înțelepte.

Nu le păstrează, dacă familia, în care intră, are o limbă mai adimenitoare, o poezie populară mai bogată și mai frumoasă, credințe mai pline de farmec, un mai nobil fel de a vedea, un mai arătos port, mai bune deprinderi și mai înțelepte obiceiuri.

Dacă dar' femeia română, preste Dunăre, românisează familia sârbească, bulgărească ori grecească, în care intră, aceasta dovedește numai, că întocmai precum individualitatea societății culte europene e superioară față cu cea națională româ-

nească, individualitatea română e superioară față cu cea bulgară, sârbă ori grecească, mai bogată, mai deservită în forme, mai plină de farmec.

Omul are în el tendința firească spre dezvoltare și primește de bună voie ceea-ce îi pare mai bun, mai frumos, mai mulțumitor.

Di Kanitz, vorbind îndeosebi despre relațiunile dintre Români și Sârbi, merge chiar mai departe și susține, fără îndoială în mod hiperbolic, că este destul ca o femeie română să intre într'un sat sârbesc, pentru-ca satul acela încetul cu încetul se româniseze. Fără îndoială numai pentru-că individualitatea română e destul de bogată și de adimenitoare, pentru-ca Sârbul, care o cunoaște, se se preocupe încetul cu încetul de ea și se o primească în cele din urmă.

Dacă vine acum Ludovic Kossuth să ne spună, că și față cu poporul maghiar femeia română are puterea asimilatoare, pe care, după Kanitz, o are față cu popoarele din Peninsula-Balcenică, atunci el ne face onoarea de a recunoaște superioritatea noastră etnică, și avem destule motive politice de a nu declina dela noi această onoare.

Din întâmplare însă, „marele exilat“ nu poate să spună, că este ori nu adevărat ceea-ce afirmă, fiindcă e mare raritate femeia română, care intră în o familie maghiară.

Poporul român este atât de tare în „conștiința lui de rasă“ și atât de preocupat de a-și păstra puritatea sângelui, încât el privește încuscrirea cu străinii drept un lucru urgisit, drept un fel de spurcare a sângelui.

Regula generală dar', regulă severă: Românii se căsătoresc numai între dînșii. Ba sunt unii, cum sunt Mocanii și Țuțienii, care nici măcar cu ori-și-ce Român nu se încuscesc, și Mocanul ori Țuțianul din Dobrogea ori din Basarabia vine de-și ia nevastă de aici din Ardeal, dacă nu-și găsește acolo vre-o Mocancă.

Mai ales însă în Orient „conștiința de rasă“ încetul cu încetul s'a identificat cu conștiința religioasă astfel, că pentru foarte mulți dintre Români „Român“ și „creștin“ e identic. De aceea în ținuturile, în care Românii sunt amestecați cu Sârbi, Bulgari ori Greci, ei se încuscesc cu acești coreligionari ai lor și căsătoriile mixte sunt mai numeroase.

E însă o mare anomalie un Român, care se încuscesc cu Maghiarii, fie ei catolici, fie mai ales calvini. Sunt datele statistice oficiale, care le-o pot dovedi aceasta tuturor celor ce nu o știu din propria lor intuițiune. Căsătorii mixte între Români și Maghiari nu se găsesc decât în ținuturile, în care populațiunea română se pierde în cea maghiară, ori cea maghiară se pierde în cea română. Ear' aici totdeauna masele precumpnitoare asimilează.

Astfel stă lucrul în Ardeal și în genere în țările coroanei ungare.

I-a venit însă „marele exilat“ la socoteală se ținut despre femeia română din Ardeal ceea-ce Kanitz a constatat cu privire la femeia română de preste Dunăre.

Maghiarii au tăcut timp de câțiva ani, au publicat însă scrisoarea acum, după-ce Principele Bismarck a susținut și el despre femeia poloneză același lucru.

Care poate să fie intențiunea?!

Revistă politică.

Sibiu, 12 Martie st. v.

Continuându-se în ședința dietei austriace dela 22 Martie a. c. desbaterea bugetară, principele Alois Lichtenstein face o aspră critică partidului german-liberal, care voiesc să centralizeze, să germanizeze și descreștineze. Un alt partid ar fi cruțat biserica, spre a germaniza națiunile, sau ar fi cruțat națiunile, spre a combate biserica. Liberalii-slavi ar fi mai prudenți, ei își iubesc mai mult poporul, decât teoriile; Germanii-liberali însă își jertfesc poporul de dragul teoriilor lor. Politica noastră — ținut oratorului — e catolică, austriacă și germană. Și noi suntem pentru o legătură austriacă-germană, nu vom însă să o codificăm. O limbă de stat n'are nevoie să fie codificată nici atunci, dacă statul poliglot are trebuință de mijloace de înțelegere. În Boemia germană cearta trebuie aplanată prin stat, deoarece-ce partidele nu sunt capabile de aceasta. Prin restabilirea dreptului public boem, prin o întinsă scutire a minorității naționale și prin ordinațiuni de limbi pentru Boemia ar fi create toate măsurile cuviincioase. Oratorul crede de-altmintealea, că mișcarea națională a trecut deja preste culmea înălțimii sale. Cestiunea națională ia dimensiuni tot mai mari și cea mai de frunte a noastră misiune e de

Foița „Tribunei“.

Atque nos!

de

G. Coșbuc.

Iarna, când e lungă noaptea, s'adun fiii și cumetrii
 Și-apoi povestesc de-a dragul, stând pe lavițele vetrii,
 Despre crai cu steamă 'n frunte, despre lei și paralele...
 Oh, că mult îmi place mie să pun la sfat cu ei
 Și s'ascult ale lor vorbe, s'admir faptă glorioasă,
 Să-mi încure în minte firul din povestea cea frumoasă,
 Să ved ce distăinuesc frasel cel îndătinat:
 „Cică-a fost, ce-a fost odată, cică-a fost un împărat“.
 Oh, îmi place mult povestea, căci poporul se descrie
 Singur el pe sine însuși în povești — și-mi place mie
 S'ascult pe popor, ca astfel să observ cum s'a descris;
 Ascultându-l, fără voie, par'că mă cuprinde-un vis
 Și-atunci eu mă pierd pe 'ncetul pe-ale fantasiei maluri:
 Văd cu ochii plămuierea vecnicilor idealuri
 Și a tuturor acelor tipuri vii, pe cari le-avem
 Și pe-acăror frunte pus-am mitologic diadem —;

Văd cu ochii tot aceea, ce-a creat în țări de veacuri
 Imaginațiunea noastră: văd inamorate lacuri,
 Văd câmpii cu ierbi de aur, stele văd, cari povestesc,
 Brați cu gemet, văi cu lacrimi, flori, ce sub privire cresc,
 Văd zăbrele și prin neguri văd crăiescile palate!
 Apoi par'că tot înaint, prin regiuni necunoscute
 Și prin lumi de-alegorii; pe cărări cu trandafiri
 Văd și 'ntimpin tot ce 'n mituri a născut în tipuri.
 Văd pe Aeleon, vestitul, văd palatul seu de glajă,
 Recunosc pomul, sub care Arghir a durmit ca strajă,
 Precând a venit Elena cu porumbii după ea.
 Toți satirii din poveste trec pe dinaintea mea
 Și-mi fac semn; văd pe-o câmpie trei draci, cu mâini turbate,
 Și pe-o măgură pieșișă eu zăresc Neagra-Cetate.
 Basmul fiului Medenii, prin sublimă-alegorie
 Țăinuesc adevăruri de vieți, căci basmul scie
 Sub un ideal s'ascundă palide realități.
 Și de câte ori văd basmul lui Arghir, de-atâte dați
 Troenesc însumi convingeri, că poporul, care 'mbracă
 Într-o haină-așa de caldă gândiri reci poate să facă
 Mult și poate să se 'nalțe pajură de pe pământ:
 Omul află fericire nu num'n negrul-mormânt!

Văd pe Pipăruș-Viteazul, trecând muntele de aur,
 Și-l văd cum se răboiesc c'un nedumerit bălaur,
 Monstru, care-aruncă flăcări dintr'un piept împăncerat.
 Văd pe-acest roinic, cum cearcă trei copile de împărat
 Și cercându-le 'n tot locul, smei pe sub pământ alungă,
 Lumea galbină-o străbate din o dungă 'n altă dungă:
 Că-i fecior născut din babă și 'ntr'un an crește ca 'n trei,
 El aruncă buzduganul ca și-un măr, ucide smei
 Și-apoi, urmărit în urmă de curagiu și de norocuri,
 El pe-o pajură călare părăsind aceste locuri,
 Capătă pe cea mai mică față de 'mpărat soție...
 Pipăruș-Viteaz! Curagiul intrupat în vitejă!
 Tip eroic, suflet nobil și 'n veci braț neostenit,
 Tu porți flamură de 'nvingeri! Susținut de-a tale 'ncredere,
 Ești rubin mitologiei; cap încoronat cu iederi!
 (Va urma.)

Prietenul meu Vântură-Țeară.

— Din novelele californiene ale lui Bret Harte. —

(Urmare și fine.)

După-ce timpul era mai înaintat și oaspeții de vară se retrăseseră la Boston și Providența, am luat dejunul din întâmplare într-una din zile la un

advocat din Boston, care rămăsese în urmă. Era un om cu multe principii, multă onorabilitate și multă stăpânire de sine; în statistică era tot atât de tare ca și în estetică și mai avea prelungă aceasta, că are aceste calități și nu era în îndoială asupra prețului ce se pune pe ele. Îmi făcea adeseori impresiunea, că mă tolerează numai ca pe un fel de străin, evitând cu premeditare ori-și-ce discuțiune serioasă cu mine, fiindcă foarte adeseori nu avea încredere în faptele citate de mine, în concludsiunile, pe care le trăgeam, ori în ideile mele. În conversațiune el nu se coboria decât pe jumătate în scara morală și intelectuală, aruncându-mi oare-cum preste umăr păreri sale.

Îi vorbisem despre prietenul meu Vântură-Țeară.

„E un singur mod de a trata cu asemenea înșelători“, — ținut el; — „avem să ținem simplu în vedere, că legea califică pe asemenea oameni de „vagabonți“ și profesiunea lor e socotită drept delict. Ori-și-ce alt de a vedea, te face complice lor. Ba eu stau pe gânduri, dacă nu ai putut să fii dat în judecată pentru încurajarea vagabondagiului. Altfel, eu am un mijloc eficace spre a mă scăpa de asemenea cavaleri.“

El se sculă și luă din dosul sobei o pușcă ușorică cu două țevii.

„Dacă pe moșia mea se ivesc vre-un vagabond, îl provoc să se depărteze. Dacă nu mă

a câștiga poporului îndestulare, lucru și o dreptă recompensă pentru lucru.

La alt loc am fost luat și noi notiță despre conferența deputaților ardeleni în cestiunea convenției comerciale cu România. Aflăm acum, că comitetul delegat din această conferență a ținut Duminecă o ședință sub presidența contelui Bela Bánffy. După ce presidentul a premiat vre-o câteva cuvinte de orientare, Ambrosiu Neményi a declarat, că el are de gând să adreseze guvernului o interpelațiune în privința stării, în care se află negocierile cu România, ceea-ce a fost întâmpinată cu viue aprobări.

După aceasta s'a încins o desbatere mai lungă asupra propunerilor referențului Emeric Visi. S'a ales apoi un subcomitet, care după o aprețiere a acestor propuneri s'elaboreze un memorandum detaliat, ce ar avè să se prezenteze guvernului. Îndeosebi va avè să se acențueze scutirea afacerilor veterinare și favorisarea singuraticelor ramuri ale industriei populare prin vămuri specificate, mai departe să se pretindă garanțe pentru ținerea punctelor convenționale precum și pentru îmbunătățirea comunicațiunii în interesul produselor brute ardelen.

Principele Alexandru din Bulgaria dă de lucru diplomației europene. Precum s'a putut vedè și din depesele noastre din urmă, el n'a acceptat convenția turco-bulgară, deoarece el voiesce să fie numai pe viață guvernator al Rumeliei-orientale, până când Poarta a statorit un termen de cinci ani. Și principele Alexandru are în Europa patroni, care îl încuragiază în pretențiunile sale și astfel toată afacerea se va rezolva oarecumva în favorul său.

De o importanță cu mult mai mare pentru liniștea și pacea Europei e însă cestiunea muncitorilor, care ese tot mai mult la iveală în toate părțile, în Anglia, în Franța, în Germania și în Austria. Mișcările muncitorilor, ce s'au iscat de curând în Lüttich (Belgia) încă au luat astfel de dimensiuni, încât trebuie să pună pe gânduri pe ori-ce diplomat.

În zilele din urmă se vorbea mult despre atitudinea amenințătoare a foilor germanefă cu Franța și Anglia. Îndeosebi diarul catolic „Moniteur de Rome” comenta articolii foilor germane în fel de fel de chipuri și scria, că Rusia ar fi dușmană Austriei, Germaniei, cu un cuvânt Europei centrale precum și Turciei, și astfel orizontul e acoperit pretutindenea cu o mulțime de puncte negre de cea mai amenințătoare înfățișare. Reflec-tând exhortațiunilor „Moniteur”-ului, organul principelui de Bismarck „Nordd. Allg. Ztg.” scrie: „Nu mai încape îndoi-ală, că articolii diarului numit purced dela cercurile iesuite. Cumcă nu e ade-vărat că ar exista o alianță franco-anglo-rusească, a sciut-o corespondentul tot atât de bine, ca și redactorul „Moniteur”-ului, și la toată întâmplarea ei aveau ocaziune a se convinge despre aceasta. Așa se vede, că maxima, de a

minți pe-aci încolo, e normativă și pen-tru Iesuiții dela „Moniteur”.

Monopolul spirtuoaselor face voiagiuri. Ministerul rusesce de finanțe încă se ocupă acum cu elaborarea unui proiect pentru introducerea monopolului de spirtuoase. Se dize, că ministrul de finanțe Bange se opunea la început acestei măsuri, — mai târziu însă a cedat pre-tențiunilor, ce veniau din partea reacțio-narilor. —

Procesul de presă în contra „Tribunei”.

Sub acest titlu publică „Pester Lloyd” următoarea corespondență de ddto Sibiu 19 l. c. n.:

În procesul de presă intentat în contra redactorului „Tribunei” de aci, s'a fixat decătră tribunalul din Cluj pertractarea finală pe 31 Martie a. c.

După concludul de acuză sânt acușati: Cornel Pop Păcurar, redactorul responsabil al „Tribunei” pentru crima de resvătire pe basa §-lui 173 al codului penal și Ioan Slavici, direc-torul numitei foi, pentru neglijarea obligatei griji pe baza §-lui 34 al legii de presă Bach-iane din anul 1852.

Hotărîrea de acuză citează din articol dela 16/28 Noemvrie al „Tribunei” următoarele pasagie incriminate: „Noi voim să ne asigurăm aci în statul ungar cuvenita neatrîinare și inde-pendență în scopul desvôltării limbii noastre co-mune și a datinilor noastre naționale. Noi Ro-mânii dorim să fim recunoscuți ca popor deosebit și ca un element constitutiv al statului ungar. Foia oficioasă din Cluj (va să dize „Kolosvári Közlöny”) are dreptate dacă suspectează, că Ro-mânii sânt însuflețiți de dorința după unitate na-țională. Această dorință e foarte firească; ea a străbătut cu mult mai adînc în clasele popo-rului român decum cred Maghiarii și înzadar am nega noi această faptă, căci tot nu ne-ar crede nici un om cuminte”.

Să se scie acum, adauge hotărîrea de acuză cum e de a se înțelege acea „neatrîinare și inde-pendență” și fi reține pe Români, precum spune articolul mai departe, numai: „... căci noi înainte de toate sîntem oameni, va să dize ființe rezonabile, care înainte de a se apuca de realizarea dorințelor lor cugetă dacă împregiu-rările conced sau nu”. Articolul îi face apoi îndată atenți pe cetitori, că în prezent: „o în-ter-care de unire cu frații nostri ar fi identică cu sinuciderea națională.” Apoi „noi le spunem compatrioților nostri maghiari în fiecare zi: nu ne duceți la marginea desperățiunii, nu ne du-ceți acolo ca să ne privim mîntuirea numai în unirea cu frații nostri de preste Carpați.” Ar-ticolul dize mai departe:

„Să nu trăiască în ilusiunea, că va fi în stare cineva în această lume a-i face pe Români să se alătore din inimă la statul ungar, cătă vreme ei în acest stat nu posed administrațiune românească, justiție românească și deplină liber-tate pentru desvôltarea națională... Fațarnici sînt aceia dintre frații nostri, cari vorbesc altfel; ei mîntesc în mod conșciut și pășesc cu inten-țiune pe o cale, pe care numai interesele duș-manilor nostri comuni le servesc”.

Articolul dize în sfîrșit: „Ei (Maghiarii) ar avè motive deajuns și puternice de a nu face ob-

iect de discusiune din caracterul național al pămîntului pe care îl locuiesc, din caracterul național al statului pe care îl formăm în co-mun și numai în comun îl putem susține... Acest pămînt nu e nici maghiar, nici român; el e patria noastră co-mună; Maghiarii s'au vină neîncetat cu afir-marea, că acest pămînt e maghiar, și numai maghiar, pentru-că prin aceasta îi silesc pe Ro-mânii de a încerca să dovedească că acest pămînt ori e românesc — ori pustietate”.

Prin aceasta, adauge procurorul-suprem, e contestată existența mai departe a statului ungar. Întregitatea și inviolabilitatea teritorului statului ungar e atacată pe față, articolul resvătăsce prin urmare în contra instituțiunii constituțiunii.

După ce Cornel Pop Păcurar a mărturisit a fi compus articolul din cestiune, el e acusat pentru crima de resvătire pe baza §-lui 173 al legii penale. După ce mai departe din împregiurarea că directorul „Tribunei”, Ioan Slavici subscie fiecare număr al acestui diar ca „director”, precum și din mărturisirea că el se îndătează a se uita la postă în fiecare zi în biroul „Tribunei”, mai departe că el lucră împreună cu redactorul responsabil Cornel Pop Păcurar, reese că el ca director al foi cade sub punctul de privire al unui conredactor, și deoare-ce el adauge că nu-și mai aduce aminte să fi cetit articolul incriminat înainte de tipărire, că în tot cazul nu ar fi făcut nici o obiecțiune în contra susceperii articolului, — Ioan Slavici e acusat cu delict de presă pe baza §-lui 34 al legii de presă din 1852.

Pasagiile incriminate pentru fidelitatea reproducerii le-am retradus verbal din „Pester Lloyd”. Textul original al arti-colului se poate afla în nrul 263 dela 16/28 Februarie anul trecut.

Convențiunea comercială cu România.

În „Pester Lloyd” cetim următorul prim-articol de mai jos, pe care îl re-producem pentru-ca pus în asemănare cu cel reprodus din „Neue freie Presse” ce-titorii nostri să cunoască deosebirea între felul de a tracta cestiunile cele mai de-licate. Înainte de toate, din compararea amêndoror articolilor ni se pare că și în ceea-ce privesce cestiunile economice, po-litica monarhiei noastre diferesc de cea specifică a statului ungar: Eată arti-colul:

„În ce privesce obișnuita frasă despre mi-siunea noastră în Orient, de sigur nu este o ilustrațiune mai elocuentă decăt indiferentismul grozav, cu care privesc sferile noastre condu-cătoare desvôltarea actuală a relațiunilor comer-ciale ale monarhiei cu România. În România nu este la ordinea zilei nici o cestiune, care să înflăcăreze așa de mult opiniunea publică, de cum este aceasta și D-deule! prețuiții nostri ve-cini de altfel nu sînt săraci de subiecte, pen-tru cari să se poată aprinde preste măsură. Și noi, aici acasă, sîntem încâtva obișnuiți cu lim-bagiul necioplit al diarelor, dar' de forța și ne-cioplirea, care domnesce în diarele din Bucuresci, un cetitor maghiar nici nu-și poate face măcar ideă. Aceia cari dize despre dl Brătianu, că este un bandit și că partida sa se compune tot din șarlatani, nu se țin de categoria celor mai

destrăbălați; sînt alte frumseși de acest soi-u la ordinea zilei. Lăsând la o parte diarele anar-chiste din Paris, nu mai există în Europa un exemplu de destrăbălarea diaristică, care dom-nesce într-o mare parte a presei din Bucuresci, îndată-ce începe să delibereze durerile sânge-roase ale patriei. Amintim aceste calități fru-moase ale excelenților nostri prietini dela fermii Dimboviței, pentru-ca dela început să preîtim-pinăm obiecțiunea, cumcă trebuie în ce privesce comerțul cu monarhia noastră, să se facă di-ferite concesii, cerute cu sgomot, întăritatei opiniuni publice din România. Dacă s'ar lua cineva totdeauna după așa dișă opiniune pu-blică din Bucuresci, atunci regele Carol de mult n'ar mai fi în țeară și dl Brătianu ar fi trebuit probabil să fie frânt pe roată pentru crimele sale la cer strigătoare; tot astfel și colegii sei din cabinet, senatorii și deputații din partida sa. Dar' toate aceste manifestațiuni sanguine ale diaristicii române nu sînt în stare să turbure liniștea guvernului român și astfel putem cere, ca și de astădată guvernul să nu devină deodată servitorul plecat al acestor curente și nemulțu-miri naționale în paguba Austro-Ungariei.

Prin urmare deși putem constata în modul cel mai clar întrucât este adevărată și întrucât este falsă indignarea cea mare a organelor de publicitate române, totuși nu voim să contestăm că o bună parte din supărarea ce există astăzi contra Austro-Ungariei, nu este meștesugită, ci isvorece dintr'un adevărat sentiment de vecinătate prietenească. Anumite aspirațiuni, cari altă-dată tot nu îndrănesc a se manifesta într'un mod general, se pun acum în practică sub titlul de bilanț comercial și de literar de exploatarea austro-ungară, și noi am dori să se scie cu toată siguranța, că lupta care se poartă contra Austro-Ungariei, are cel puțin tot atâtea motive politice cîte economice. Cu atât mai uimitor este acel indiferentism vesel, care după-cum se vede, tot n'a dispărut din sferile noastre guvernamentale, deși astăzi se recunoasce chiar din partea ofi-cioasă, că de învoirea convențiunii comerciale cu România înainte de expirarea convențiunii în ființă, nu mai poate fi nici vorbă. Oficioasele din Viena, nu-i vorba, sînt atât de politicoase, încât ele nu se mulțumesc să apere numai pe guvernul lor, după-cum le este datoria, dar' în generosi-tatea lor acopăr cu scutul lor și pe guvernul român; dacă au vre-o invinuire mai ascunsă, atunci aceasta este îndreptată contra guvernului unguresc, dar' ferească Dumnezeu, nu contra celor din Bucuresci. După o versiune publicată într'un diar oficios din Viena, guvernul român n'a întârziat de loc negocierile, din potrivă, el 'și-a exprimat dorința să se facă negocierile la Bucuresci și ministerul de comerț din Austria a declarat, că este gata să trimită un delegat la Bucuresci.

„În curând” este probabil că și dela Buda-pesta se va face cunoscută ministerului de ex-terne această bunăvoință. Noi credem acum, pe de o parte, că cestiunea de formă, dacă nego-cierile au să se facă la Bucuresci sau Viena sau la Budapesta, este cu totul neînsemnată în fața intereselor foarte reale, care sînt în joc; pe de altă parte însă, că acest „în curând”, ar trebui să fie cât se poate mai aproape, pentru-ca să nu mai rămână nici umbră de îndoeală, cumcă acea stare, spre care, după-cum se vede, sîntem por-niți, nici într'un cas n'a fost provocată decătră Austro-Ungaria.

Totodată însă se 'i-se spună și guvernului român verde, că întemplantu-se un resbel vamal, el va fi purtat decătră Austria cu toate forțele de care dispune. Acțiunea de până acum a fost pusă în scenă decătră reprezentațiunea oficială a României cu o astfel de îngămfare și îndrăzneală, ca-și-când numai guvernul din Bucuresci ar fi în drept să dicteze condițiuni, pe când guvernele din Viena și Budapesta n'au decăt să primească în tăcere aceste condițiuni. Tărăgănirea, pe care parlamentul român o însemnează cu atâtea dibăcie, nu este împedecată decătră guvern, din potrivă, aceasta amenință încă de pe acum cu cea mai severă categorie de prohibițiune. În fața acestei stări de lucruri, ar fi timpul ca să li se spună și celor din Bucuresci, că guvernele austro-un-gare, pentru cazul unui resbel, sînt pe deplin pregătite. Legea noastră privitoare la tariful vamal general din 1882, permite guvernului de a impune mărfurile staturilor, cari refușă Austro-Ungariei condițiunile națiunii celei mai favorisate, cu un adaus de 30 la sută, și în cas când după tarif vor fi libere de vamă, cu o taxă vamală specifică de 15 la sută din valoarea comercială, ar atinge foarte puțin articolele de import ro-mâne, porumbul și grânele. Nimic nu împedecă însă pe guvern de a se folosi de o altă dispo-sițiune, care îi permite de a impune unele ca-tegorii de mărfuri cu taxe vamale mai mici sau mai mari. Pot fi siguri cei din Bucuresci că, în cas când mărfurile noastre, la întrarea lor în

ascultă, descarc asupra lui, cum aș descărca asupra ori-și-cărui făcător de rele ivit în preajma casei mele.”

„Descarci asupra lui!” — strigau eu ne-liniștit.

„Apoi da, — însă numai cu prav de pușcă! — Se înțelege, el n'o scie aceasta. Dar' nu îmi mai vine în apropiere.”

Îmi trecu deci prin minte, că poate multe dintre argumentele prietinelui meu sînt nisce împușcături seci, care nu au alt scop, decăt să sparie pe stăruitorii intelectuali.

„Se înțelege, dacă vagabondul tot nu s'ar depărta din preajma curții mele, aș avè dreptul de a descărca și în toată regula pușca asupra lui. Ieri seară am avut visita unui asemenea va-gabond. El trecea gardul. Pușca mea cu alice 'și-a produs efectul: să fi vădut, cum a dispărut fără de urmă.”

Discuțiunea cu un cap atât de energic era de prisos; am lăsat dar' treaba încurcată.

După dejun umblam așa fără de nici o treabă pe câmp. Prietinelui meu făgăduise, că va veni și el, îndată-ce va fi luat unele dispozițiuni în treburile economiei.

Era o dimineață pacnică de minune, — îmi aduceam aminte de dimineața, în care întâia-dată îl vădusem pe prietinelui meu Ventră-Țeară. O liniște sêrbătorească era pe câmp și preste mare. Departe, cu totul departe străbăteau prin zare pânzele albe de pe catargurile dela vre-o

două corăbii mari ce se mișcau a lene întocmai ca odinioară prietinelui meu Ventră-Țeară.

Deodată o voce resunată în dosul meu mă făcu să tresar.

Gazda mea mă ajunsesse. Era însă un fel de neliniște în trăsăturile feții lui.

„Am făcut în clipa aceasta o importantă descoperire”, — dize el. — „Se vede că în ciuda tuturor măsurilor mele de precauțiune, Ventră-Țeară tot a făcut o vizită în cuhnia mea și că servitoarele 'i-au dat de beut și de mîncare.”

„Ieri dimineață, lipsind eu de acasă, a avut cutezarea de a împrumuta pușca mea, ca să meargă la vînătoare de rațe cu ea. După vre-o două, trei ciasuri s'a și întors în adevăr cu pușca și cu două rațe.”

„Care va să dize e cel puțin om cinstit.” „Da, — însă! — Proasta de Lisă, fata din casă, îmi spune, că aducînd pușca înapoi, a și umplut-o din nou, pentru-ca domnul să nu mai aibă de lucru și toate să fie în bună rînduială.”

Se vede că fața îmi era plină de îngrijire, căci el adaugă:

„Nu erau decăt alice, — și câteva alice nu puteau să-și strice!”

Cu toate aceste cîtva timp trecurăm tăcuți mai departe.

„Îmi aduc par'că aminte, că pușca mă is-bise”, — dize el în cele din urmă pus pe gân-

duri; — „însă gîndul, că el — dar' stăi! ce e asta?”

Se opri în fața peșterii, în care-l vă-đusem prima-dată pe Ventră-Țeară. Peștera era deșeartă, dar' pe mușchi zăriu picături de sânge, precum și bucăți din o haină femeiască plină de sânge, ca-și-când s'ar fi legat o rană cu ele.

Mă uitai mai cu dinadinsul la ele: era haina pentru nevasta oficioasă a prietinelui meu Ventră-Țeară.

Dar' prietinelui meu urmări cuprins de o agitațiune nervoasă picăturile de sânge, care preste stîncă, preste mușchi și năsip îl duseră până la mare.

Cînd îl ajunsei, în sfîrșit, el stetea în fața unei stînci lătărețe de pe mal, unde zăcea un bêt de viță și o legătură de rufe, pe care o cu-nosceam.

„Poate-că a venit până aci, ca să-și spele rînille, — sarea e un bun mijloc pentru oprirea sîngelui”, — grăi gazda mea.

Eu nu dizei nimic, ci trecui cu ochii preste fața mării. Ori-care ar fi fost secretul ascuns în apele ei, ea nu dedea nimic de gol. Ori-și-ce au vădut ochii ei liniștiți în acea noapte de vară, acum ea nu reoglindea nimic. Ea zăcea inactivă, indiferentă și tăcută.

Dar' prietinelui meu Ventră-Țeară era dis-părut!

România, ar fi în adevăr taxate după tariful autonom, care după-cum se scie, a fost făcut anume ca mijloc de presiune contra Austro-Ungariei, guvernele noastre nu vor hesita de a urca în aceeași măsură taxele asupra proveniențelor române și astfel va dovedi României, chiar în vara viitoare, ce poate ea să facă fără Austro-Ungaria.

Toate aceste lucruri trebuie să lămurească cât se poate mai repede, de oare-ce nesiguranța de până acum apasă mai greu asupra impregiurărilor, decât încetarea definitivă a relațiilor comerciale. Încă de mult s'a anunțat că unele firme de confecțiune din Austria se stabilesc în Germania, pentru-ca să nu piardă piața română; astăzi earăși ni se spune că din România s'au făcut mari comande în Germania pentru iarna viitoare, din cauză că exportatorii austriaci n'au îndrăsnit să le primească. Partea care câștigă și din acest conflict este Germania. În curând vom mai avea ocaziune de a ne ocupa mai pe larg, cu date sigure, de această parte a obiectului, în unire cu întregul nostru comerț orientat; astăzi vom numai să observăm, că experiențele din ultimii ani ne-au dovedit deja următoarele:

Sunt două state, al căror import în România scade continuu: Austro-Ungaria și Franța și două state al căror import crește continuu: Germania și Anglia. Resbelul vamal, fără nici un înțeles, provocat acum decătră România, se poate prevedea, va folosi earăși numai Germaniei, dacă nu vom căuta mijloace, cari în partea cea mai mare stau în partea noastră, spre a împedece acest lucru.

Aceste măsuri stau cu totul sub ingerența guvernelor; sferile comerciale din partea, cel puțin în Ungaria, încă de mult au început cu multă precauțiune să iee toate măsurile posibile. Astfel ni se raportează că mai multe case mari din Ungaria au înființat depozite de mărfuri în România, pentru-ca cel puțin în prima perioadă a conflictului, să poată conserva piața. Există însă o industrie, care nu poate emigra în Germania, care nu poate înființa depozite de mărfuri, care este lipsită de orice putere, dacă nu este ajutată cu toată energia decătră guvernul unguresc. Aceasta este industria din Transilvania, care este mai mult o meserie într-o stare cam primitivă și care nu poate suporta nici o sguire, fără să se ruineze sau să emigreze în România. Contra acesteia, mai mult decât contra industriei austriace, sunt îndreptate privirile răboinice ale guvernului din București, și după modul cum va fi apărută această însemnată clasă de interese, vom măsura aptitudinea cabinetului unguresc de a ocroti cererile legitime ale muncii naționale în țeara noastră. Și ca să fim și mai deslușiți mai observăm că acestea, ca și toate interesele unguresci, în ce privesc comerțul cu România, sunt de ocrotit nu numai înspre București, dar, și încă poate mai mult, și înspre Viena, unde oamenii și de astă dată sunt gata la sacrificii, dacă nu este vorba decât de Ungaria și de interesele ei.

Agitația „culturală” a Maghiarilor în România.

Mai deunăci societatea „Sf. Ladislav” ținuse o ședință, în care între alte măsuri pentru „susținerea” maghiarismului s'a luat și o hotărâre cu privire la școala rom.-cat. din Turnu-Severin, căreia i-s-a votat o subvenție de 200 fl. sub condițiunea, că va introduce limba maghiară.

În nrul penultim al „Românului” aflăm o scire reproducă din „Vocea Mehedinților”, care, adevărindu-se, dovedește că susnumita societate și-a ajuns scopul. Va să zică în libera Românie „liberalii” noștri stăpânitori umblă să facă propagandă pentru cauza lor. Veți bine acolo ori-ce instituție poate în deplină libertate să primească de ori-si-unde sprigin material, precând „liberalismul” Ungariei actuale nu permite ajutorarea instituțiilor nemaghiare din partea unor corporațiuni ce-și au sediul în o țeară străină.

Drept dovadă, cumcă și înafară „societatea” maghiară a început a-și sistematiza lucrarea „patriotică”, reproducem acum următorul raport despre lucrările dela 21 l. c. n. ale „Societății pentru Ciangăi”:

Secretarul societății cetesce raportul anual. Din acest raport se vede, că în anul trecut tendința consiliului de direcțiune a fost de a corespunde concluserilor adunării generale dela 19 Aprilie 1885, ceea-ce însă din considerare față de mijloacele restrânse materiale ale reuniunii numai în parte a fost cu putință. Bisericii ardelenice și celei reformate i-s-au dat pentru misiune 900 fl. și special comunei reformate din Andrásfalva în Bucovina i-s-au asignat 200 fl.

S'au mai împărțit între Ciangăi 200 de volumi cărți de cetit. Toate acestea — adauge raportorul — dovedesc, că aci nu e într'atâta vorba despre o lucrare săvârșită, cât mai virtos despre un plan de fapte mari.

În România sunt 80,000 Maghiaro-Ciangăi, pentru a căror salvare s'ar cere un venit anual de 16—18,000 fl. „Societatea pentru Ciangăi” posedă, având numai 55 membri fondatori și 316 membri ordinari, în faptă numai o avere de 20,405 fl. 9 cr., prin urmare abia ceva mai mult decât ar fi de lipsă pentru un singur an. Cu toate aceste există speranța, că colectele, ce se fac în toată țeara și în toate cercurile societății, vor pune societatea în poziția de a putea corespunde cel puțin părții celei mai mari a misiunii sale.

Iosif Madarász luând cuvântul, declară: Reuniunea calcă pe un teren, pe care numai societatea își poate desvolta activitatea, statul nu se poate întinde la nimica, deoarece problema ce o desleagă reuniunea, cade afară de hotarele țerii, conservarea naționalității, limbei și legii conaționalilor noștri ce locuiesc în țările orientale; aceasta statul nu o poate primi între problemele sale. Pentru aceasta nu poate da nici ajutor material. Să ne mulțumim cu acele dispozițiuni salutare, pe care le-a făcut totdeauna pentru repatrierea patrioților noștri. Nu ne rămâne dar, decât să câștigăm pentru realizarea scopurilor patriotice ale reuniunii bunăvoința și dispoziția de jertfă de cât mai mulți dintre concetățenii noștri. Să ne exprimăm dar aprobarea față cu dispoziția prudentă a consiliului de direcțiune al reuniunii de a publica apeluri către cetățenii patriei. (Aprobări).

Vorbitorul se provoacă apoi la pasagiul din raport privitor la cele 80,000 Maghiari din România. În raport se dă, că pentru acești Maghiari s'ar cere înființarea în București și Iași a câte un protopopiat și a cel puțin 5 parochii și școale în provincii. Pentru susținerea acestora se cere însă o subvenție de cel puțin 10—12 mii la an. Reformații încă ar avea lipsă pentru aceste scopuri de 6000 fl. anual. Raportorul adauge, că o subvenție atât de mare, reuniunea nu poate da.

Madarász propune dar:

Se concedere consiliului de direcțiune, ca să adreseze prelaților catolici, în prima linie primatului, o rugare ca să binevoiască înalt cler a aduce această jertfă de 10—12 mii la an cu aceeași bunăvoință, ce-l caracterizează. Propunătorul scie, că bunăvoința clerului înalt maghiar e luată mult la dispoziție, dar scie totodată și aceea, că prelații sunt gata a se pune totdeauna în frunte când se cer jertfe în interesul religiunii, al cultului și naționalității. E sigur dar, că speranța de acum încă nu va rămâne fără rezultat. Pentru ajutorarea reformaților ar trebui recercat conventul respectiv.

Iuliu Horváth declară, că reuniunea a urnit o peatră cu mult mai mare, decât se o poată învinge cu puterea ei. „N'ar trebui” — dăce vorbitorul — „să primejduim rezultatele dobândite până acum, deoarece prin aceasta numai am adevări aserțiunea adversarilor noștri, cari ne privesc cu ochi suspexți și dăce rase maghiară n'are putere expansivă. Ori-ce retragere, renunțarea la cel mai mic teren cuprins până acum, ar aduce victorie părerilor răutăcioase ale dușmanilor noștri.” Spriginesce propunerea de a se adresa apel și încă cât mai curând, publicului mare. Horváth are deplină încredere în clerul înalt catolic și sperază, că nu va denega rugarea reuniunii, ci va trimite în România preoți și învățători, cari vor avea chemarea a cultiva naționalitatea și legea fraților de acolo. În interesul credincioșilor reformați ar trebui să se recerce consiliul de direcțiune al bisericii reformate ardelenice, care și până acum a trimis în România misionari pentru convertire. Vorbitorul dăce, că „Societatea pentru Ciangăi” ar trebui să se unească cu reuniunea „culturală” maghiară din Cluj. O problemă a acestei reuniuni ar fi, ca să pună stavilă emigrării Maghiarilor și cu deosebire a Sécilor din Ardeal.

Cam „atăta” ne spun diarele maghiare că intenționează „numai” „Societatea pentru Ciangăi.”

Correspondență particulară

a „Tribunei”.

Cluj, 21 Martie 1886.

Cu o întrebare îmi încep corespondența prezentă. Aușit-a careva dintre cetitorii acestui prețuit diar de Dr. Moldován Gergely? Pe aici nu e cunoscută această firmă! În zilele trecute așa a scris și senatul universității din Cluj ministrului de culte Trefort la rescriptul ministe-

rial, în care provoacă senatul universitar să se declare, dacă are ceva obiecțiune contra nimirii lui Dr. Moldován Gergely de prof. de limba și literatura română în locul prof. Dr. Silași! Senatul universității scriind, că nu cunoaște atare persoană, s'a rugat de ministru să-i trimită documentele respectivului Dr. Și ce se vede? preste câteva zile sosesc documentele lui Moldován Gergely din Turda. Diploma de doctor însă lipsește dintre acte, precum lipsește și alte multe documente despre calificațiunea lui. Cu privire la calificațiunea sa în limba și literatura română are documentul cel mai strălucit, pe basa căruia va fi poate și numit de profesor. Și acest document este un număr din „Magyar Polgár” eșit în 1873, în care se dăce, că „Moldován Gergely în curând va da istoria literaturii române, ce o are deja în pulpă, și în care va arăta, că Români n'au nici o literatură”.

Fiindcă Români, după Moldován Gergely, n'au nici o literatură — așa nici n'a fost lipsă de istoria literaturii acesteia, ce nu există și — nici nu o a dat până în ziua de astăzi.

Și această impregiurare e un document strălucit înaintea înaltului ministru de culte al civilisatei Ungarie, pentru-ca să-l numească de profesor la universitatea reg. ungurească din cetatea „Kultur-egylet-ului. Până aci am ajuns cu catedra aceasta nefericită. Se va numi de prof. de limba și literatura română un individ, care nu-și poate scrie nici numele românesc. Vorbesce singur limba maghiară ceva literar. Altă limbă nu. Limba sa maternă o vorbesce numai culinar. Minunată calificațiune pentru catedra limbei și literaturii române! O batjocură ca și aceasta nu se mai găsește în analele civilizațiunii Europei. Individ fără nici o calificațiune, corespondent la diarele maghiare în contra nemulului său, în contra mumei sale, un individ mort moralmente pentru Români va ședea în catedra limbei și literaturii române la universitatea reg. ung. din Cluj în locul ocupat, cu atâta demnitate de persecutatul fără nici o cauză Dr. Silași. Cu aceasta nu Dr. Silași e batjocorit, este batjocurată catedra, este batjocurată literatura, limba și poporul român în general. Este batjocurată știința! Decât așa, mai bine să nu se amintească catedra aceasta în veci! Mai bine să o șteargă dela această universitate nefericită!

Vai de țeara aceasta, în care am ajuns ca politica șovenistică să ocupe și locul științelor!

Opincarul.

Cronică.

Din dieta Ungariei. În ședința dela 18 l. c. n. a dietei din Budapesta s'a discutat în desbatere specială § 26 al formeii jurisdicțiunilor, care ștatoresce contribuția virilistilor comitatensi, anume că profesorilor, redactorilor de diare, doctorilor, advocaților etc. contribuția e de a se număra în dublu. La această poziție Nendwich cere ca „redactorii” să se șteargă din această categorie. Komlossy cere, ca să se dăce: „Redactorii creștini ai foilor cu ținută națională”. Komlossy strigă în contra diarelor murdare și scandaloase ce stau în serviciul Ovreilor. Numai nu se va pune — adauge vorbitorul — redactorul dela „Pikáns Lapok” în aceeași categorie cu redactorul dela „Nemzet”. „Politia și opiniunea publică a Ungariei se face de tineri ovrei nematurii și de băiați, cari și-au greșit cariera. Ovrei dominează presa...” Gavriil Ugron declară, că tocmăi activitatea pe terenul presei desvoltată de cei mai excelenți bărbai unguri a produs rezultatele din 1848. „Uitați — întreabă Ugron, — că și Kossuth a fost diarist?” „Pentru toate diarele are valoare aceeași lege...”

Cum stăm însă cu legea de presă din Ardeal, după care procurorul de stat ne-a intentat și acum procesul de presă. Aceasta numai nu va fi însemnând „aceiași” lege?

Membri români la „kultur-egylet”. În reuniunea de maghiarizare s'au mai înscris pe lista doamnei Boer Béla din Abrud următorii Români: George Hendrea cu 1 fl., George Borza cu 2 fl., Francisc Muntean cu 1 fl., Emil Pap cu 1 fl., Petru Boer cu 1 fl., și Petru Fizeșan cu 2 fl.

Stîrpirea omidelor și a gândacilor. În înțelesul statutului comitatens asupra stîrpirii insectelor stricăcioase agriculturii și horticulturii vice-comitele comitatului Sibiu a dispus, ca populațiunii agricole a comitatului să i-se aducă din nou aminte, că fiecare proprietar și arândator, respective reprezentanța comunală trebuie să se îngrijească încă în decursul acestei luni de curățirea și stîrpirea prin ardere a omidelor și gândacilor ce se află pre arbori, pomi și în tufișele de pe locurile lor. Autoritățile sunt totodată recercate a se convinge despre executarea acesteia prin visitațiuni în timpul dela 1—15 Aprilie și a pedepsi în casuri de transgresiune pe culpabili cu 2 — 50 fl.

Comunicația în Bucovina. Din Bucovina ni se scrie: Preste 6 zile a fost comunicația în părțile de meadădi ale Bucovinei întreruptă din cauza viscoalelor mari de zăpadă. Circulația pe calea ferată Suceava-Cernăuți a fost preste 4 zile întreruptă, din care cauză și diarele din România și Ardeal sosiră numai ieri. Mai multe sate bucovinene au fost acoperite de zăpadă. Se lucrează cu mare sirguință la deschiderea comunicației cu munții bucovineni.

Procesul de presă în contra dlui Bömches. Curtea cu jurați din Ploiesci a achitat pe redactorul diarului „Bukarester Tageblatt”, dl Ed. Bömches, care era acusat în cunoscuta afacere a lui Biró.

Cartușe pentru Sârbia. Ministerul de interne ungar a conces fabricii de cartușe din Pojon, să furnizeze guvernului sârbesc via Semlin deșce milioane de cartușe.

O capelă română se dăce, că se va înființa la Berlin.

Împăratul Wilhelm și-a sărbătorit la 22 l. c. n. ziua născerii sale. Împăratul Wilhelm a împlinit în această zi al 89-lea an al născerii sale.

Par'că în Ungaria ar fi altcum! Un circular al ministrului rusesc de interne îndrumă pe guvernori să vegheze, ca și la înmormântarea persoanelor de alte confesiuni, precum la protestanți, catolici, etc., să nu se întrebuițeze cununi și însemne fără oare-care însemnătate bisericească sau oficială de stat.

Bibliografie.

„Ludimagister”, organ pentru trebuințele învățătorilor. Resicza, 16 Martie 1886 st. n. I an. Nr. 1.

„Amicul Familiei”. Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Apare în 1/13 și 15/27 și a lunei. Gherla 15/27 Martie 1886. Anul X. Nr. 6. Sumar: Legenda vulturului (poesie) de George Simu. — Oh! spune-mi ce gândesci?... (poesie), de Florian Selageanu. — Babetă. Roman (urmăre), de Teochar Alexi. — Peregrini mahomedani reîntorcându-se dela Meca (ilustrațiune). — Puterea amorului. Novelă (urmăre), de Paulina C. Z. Rovinaru. — Privire asupra literaturii române (urmăre), de A. G. Drăghicescu. — Numerii 76 și 77. Narațiune istorică (urmăre), de I. Tanco. — Diverse.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi la Români. Disertațiune cetită la adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român” ținută în Gherla în 29 și 30 August 1885. — De V. Gr. Borgevan, profesor preparandial și membru ord. al „Asociațiunii transilvane”. — Editura „Preotului Român”. Gherla, 1886. Impremăria „Aurora” p. A. Todoran.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Viena, 24 Martie n. Archiducele Carol Ludovic s'a îmbolnăvit de pojar; simptomele sunt moderate.

Belgrad, 24 Martie n. La sfatul lui Garașanin au fost chiamați astăzi pe rînd singuraticii capi de partid în palatul regal.

Berlin, 24 Martie n. Raportul comisiunii casei de sus privitor la proiectul de lege bisericesc hotărăse redeschiderea convicteilor seminariale. Pentru supraveghierea din partea statului are să se comunice însă statutele institutelor de învățământ bisericesc și numele profesorilor dela aceste institute autorității respective de stat.

Lüttich, 24 Martie n. Greva ia dimensiuni tot mai mari între lucrătorii de mine din impregiurime. Trupele susțin ordinea.

Londra, 24 Martie n. Agitațiunea în contra planurilor lui Gladstone în cestiunea Irlandiei începe a crește. La 30 l. c. n. se va ține un meeting la Londra, în care se va protesta în contra creării parlamentului din Dublin.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Economie.**Prețul cerealelor dela 1881—85.**

(Urmare și fine.)

Dacă urmărim mersul prețurilor în Austria, în deceniile precedente, ajungem la tabela următoare:

	Grâu	Orz	Ovės
1871—1880	13.29	9.80	7.82
1871—1875	13.96	9.48	7.98
1876—1880	12.61	10.11	7.65
1881—1885	11.07	10.32	7.40
1885	9.—	9.20	7.20

Prețurile cele mai urcate au fost în perioada 1871—1875, afară de orz, care arată o tendență hotărâtă spre scădere. Între cele două din urmă perioade cincinale, scăderea prețului la grâu e de 12.2 la sută; între penultimul deceniu și anul 1885, scăderea e de 28.6 la sută.

În privința Ungariei avem următoarele date:

	Grâu	Orz	Ovės
1881	12.39	8.25	6.90
1882	11.22	6.31	7.21
1883	10.12	7.18	6.58
1884	9.11	6.96	6.92
1885	8.38	6.21	6.65

Și aci aceeași manifestare. Cu mici între-ruperi, prețurile arată o scădere constantă, mai cu seamă ale grâului.

În comparațiune cu anii dinainte avem:

	Grâu	Orz	Ovės
1871—1880	11.96	7.79	7.11
1871—1875	12.68	8.13	7.31
1876—1880	11.24	7.46	9.91
1881—1885	10.24	6.98	6.85
1885	8.39	6.21	6.65

Căderea prețului la grâu se desfășură limpede. Între ultimele două perioade cincinale diferența de preț e abia de 9 la sută; între penultimul deceniu însă și anul 1885 ea atinge deja 25 la sută. Și că scăderea n'a ajuns la sfârșit, o dovedește faptul, că la finele anului 1885 grâu se cotează cu 7.91.

Învățământul practic cel mai important ce rezultă din aceste date e, că prețul grâului, comparativ între perioada 76—80 și 81—85, și anul 85 a scăzut astfel:

	1881—85	1885
Anglia	15.6	30.8
Austria	12.2	28.6
Ungaria	8.8	25.3

În aceste cifre se manifestă măsura depre-siunii prețurilor manifestată în anii din urmă, depresiune, care a fost tălmăcită în multe feluri și a servit de punct de plecare pentru măsurile cele mai curioase. Neputând să ne ocupăm cu această parte, vom încheia, relevând câteva puncturi de vedere.

Prețul unei mărfi e un fapt, de a cărui însemnătate nu se poate judeca după mărimea prețului. Așteptarea dreaptă a acestui fapt atiră cu totul de componenții, din cari rezultă și de urmările ce poate avea. La prețul grâului trebuie să ținem seamă, dintr-o parte, de întinderea producerii și costul ei; de altă parte, de influența prețului asupra majorității poporului, care are venituri mici.

Pentru întâiul punct, constatăm, că nici odată producțiunea grâului n'a costat mai puțin și că rentarea ei a fost mai mare ca ori-când. În Ungaria, recolta grâului a dat, în termin mediu, pe hectar:

	Prețul:	Hectolitri pe hectol.	Rentare
1871—1875	8.13	9 fl. 57 fk.	77 fl. 80 fk.
1876—1880	10.69	8 " 48 "	90 " 65 "
1881—1884	11.55	8 " 08 "	93 " 32 "
1884	13.91	6 " 87 "	95 " 56 "

Din acest tablou rezultă lămurit, că folosul cel mai mare a fost în anii când prețurile au stat jos și că, viceversa, când prețurile au fost urcate, folosul a fost mic.

Articolul amintesc apoi faptul incontestabil, — ăice „Telegraphul“ — că pentru majoritatea poporului, ieftinătatea pâinei e o condițiune de bună stare și propășire.

Plata din Sibiu, 23 Martie. Grâu hecto47—80 litra chilo fi. 5.60 până fi. 6.40, grâu mestecat 68 până 82 chilo y. 4.40, până fi. 5.20 sâcara 66 până 72 chilo fi. 3.80 până fi. 4.20, orz 58 până 64 chilo fi. 3.70 până fi. 4.50, ovës 38 până 45 chilo fi. 2.10 până fi. 2.50, cucuruzul 68 până 47 chilo fi. 3.30 până fi. 3.70, melaui 74 până 82 chilo fi. 3.50 până fi. 4.—, crumpene 68 până 70 chilo fi. 1.40 până fi. 1.60, semență de cânepă 49 până 50 chilo fi. 4.— până fi. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fi. 5.50 până fi. 6.—, linte 78 până 82 chilo fi. 9.— până fi. 10.— fasolea 76 până 80 chilo fi. 4.50 până fi. 5.—, păsat de grâu 100 chilo fi. 15.— până fi. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fi. 13.—, Nr. 4 fi. 12.—, Nr. 5 fi. 10.—, slămina 100 chilo fi. 46.— până fi. 50.—, unsoarea de porc fi. 42.— până fi. 48.—, sâu brut fi. 26.— până fi. 28.—, sâu de lumini fi. 36.— până fi. 38.—, lumini turnate de sâu fi. 46.— până fi. 50.—, sâpunul fi. 25.— până fi. 28.—, fân 100 chilo

fi. 2.— până fi. 2.30, cânepa fi. 30.— până fi. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fi. 2.50 până fi. 3.25, spirtul p. 100 L. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 36 cr. carnea de vițel 36 până 40 cr., carnea de porc 38 până 38 cr., carnea de berbec — până — cr., ouă 10 cu 15 până 20 cr.

Târgul de rimători în Steinbruch. În 22 Martie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 43.— cr. până 45.— cr. unguresci grei, tineri 46.— cr. până 46.1/2 cr., de mijloc 45.1/2 cr. până 46.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr., marfă țerânească, grea 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușoară 44.— cr. până 45.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 43.— cr. până 44.— cr., transito de mijloc 41.1/2 cr. până 42.1/2 cr., transito ușori 40.1/2 cr. până 41.1/2 cr., ingrâșăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compenții la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 22 Martie st. n.
Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până — 74—79 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.85, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.45 până 8.75, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.85, (de Bacsk) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.85, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.60 până 8.80.
Sâcara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 6.60 până 6.80, (Orz nutreț) 60—62 Kilo fl. 5.75 până 6.20; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 7.40 până 8.80.
Ovës (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.55 până 7.—
Cucuruz (de Banat): dela fi. 5.50 până 5.55; de alt soi fi. 5.45 până 5.50.
Rapiți fi. 10.— până 11.50; de Banat fi. 10.— până 11.50.
Mâlaiu (unguresc): fi. 4.60 până 5.25.

Tempul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.44 până 8.45 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.50 până 8.52.
Sâcara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. 5.56 până 5.58

Cursul pieței din Sibiu.

din 24 Martie st. n. 1886.
Hârtie-monetă română Cump. 8.70 vând. 8.75
Lire turcesci " 11.15 " 11.25
Imperiali " 10.15 " 10.25
Ruble rusesci " 1.23 " 1.24

Bursa de București.

Cota oficială dela 22 Martie st. n. 1886.
Renta amort. (5%) Cump. 96.1/2 vând. 97.—
Rur. conv. (6%) " 86.— " 86.1/2
Act. de asig. Dacia-Rom. " 266.— " 267.1/2
Banca națională a României " 1085.— " 1183.—
Impr. oraș. București " 30.— " 33.—
Act. de asig. Naționala " — " —
Credit mob. rom. " — " —
Serisuri fonciare urbane (5%) " 82.1/2 " 82.1/4
Schimb 4 luni " — " 34.—
Societ. const. " 187.1/2 " 230.1/2
Aur " 15.1/4 " 16.1/2

Bursa de Budapesta

din 23 Martie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	103.70
" " hârtie " 4%	95.30
Imprumutul câilor ferate ung.	152.75
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.75
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri ale ung.	104.75
" " cu cl. de sortare	104.75
" " " bănățene-timișene	104.75
" " " cu cl. de sortare	104.75
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dițina ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	121.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.50
Renta de hârtie austriacă	85.20
" " argint austriacă	85.30
" " aur austriacă	114.25
Losurile austr. din 1860	129.50
Acțiunile băncei austro-ungare	875.—
" " de credit ung.	306.50
" " " austr.	300.—
Argintul	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.90
Napoleon-d'ori	9.97
Mărci 100 imp. germane	61.65
Londra 10 Livres sterlingi	125.80

Bursa de Viena

din 23 Martie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	103.40
" " hârtie " 4%	95.10
Imprumutul câilor ferate ung.	153.—
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.25
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	114.50
Bonuri rurale ung.	104.80
" " cu cl. de sortare	104.80
" " " bănățene-timișene	104.75
" " " cu cl. de sortare	104.75
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dițina ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	121.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.25
Rentă de hârtie austriacă	85.25
" " argint austriacă	85.40
Rentă de aur austriacă	114.40
Losuri austr. din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	875.—
" " de credit ung.	305.50
" " " austr.	299.50
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.99
Mărci 100 imp. germane	61.65
Londra 10 Livres sterlingi	125.80

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porșcano		Tren de porșcano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren omnibus	Copșa mică						
Viena		7.15	3.15		București			7.45	Viena	11.—		Teiuș	11.09	3.56	5.20			Copșa mică		1.24				
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20	Predeal			12.50	Budapesta	8.05	8.—	Alba-Iulia	11.56	4.27	5.57			Șeica mare		1.11				
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26	Timiș			1.40	Szolnok	11.02	12.00	Vințul de jos	12.20	4.53				Loamneș		2.32				
P. Ladány	2.20	5.28	8.37	11.40	Brașov	—		2.27	Arad	3.37	5.55	Șibot	12.25	5.19				Ocna		2.01				
Oradea-mare	{	4.39	6.41	9.37	1.28	Feldioara		6.22	{	4.00	6.05	Orăștia	1.19	5.41				Sibiu		2.44				
		6.46	9.45	1.52	2.—	2.55	4.13	6.19		1.48	6.08							Sibiu—Copșa mică						
Vărad-Velenceze			9.59	2.—	Apatia			4.17	Glogovaț	4.38	6.46	Simeria (Piski)	1.48	6.08				Sibiu		10.25				
Fugyi-Vásárhely			10.28	2.11	Ágostonfalva			4.47	Györök	4.88	6.46	Deva	2.35	6.39				Ocna		10.46				
Mező-Telegd		7.14	11.36	2.34	Homorod			5.42	Pauliș	4.51	7.—	Branicica	3.04	7.04				Loamneș		11.09				
Rév		7.42	12.10	3.18	Hașfalău			7.37	Radna-Lipova	5.10	7.23	Ilia	3.36	7.29				Șeica mare		11.32				
Bratec			12.46	3.41	Sighișoara			8.21	Conop	5.38	7.51	Gurasada	3.50	7.41				Copșa mică		11.52				
Bucia			1.48	4.01	Elisabetopol			9.05	Bêrzava	5.57	8.10	Zam	4.25	8.12				Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs.						
Ciucia		8.31	3.09	4.26	Mediaș			9.43	Soborșin	6.42	8.58	Soborșin	5.09	8.49				Cucerdea		10.00				
Huedin		9.01	3.42	5.08	Copșa mică	{	12.12	10.02	Zam	7.14	9.28	Bêrzava	5.56	9.29				Cheța		10.31				
Stana			4.12	5.27			12.37	6.—	6.20	Gurasada	7.43	9.56	Conop	6.18	9.49				Ludoș		10.53			
Aghiriș			4.30	5.50	Micăsasa		12.56	6.20	Ilia	8.01	10.17	Radna-Lipova	6.57	10.23				M. Bogat		11.03				
Ghirbău			4.45	6.02	Blaj		1.30	6.59	Branicica	8.21	10.38	Pauliș	7.12	10.37				Cipeu-Iernut		11.44				
Nedeșdu			4.45	6.24	Crăciunel		1.45	7.15	Deva	8.47	11.05	Györök	7.27	10.52				Kerelô-Sz.-Pál		12.00				
Cluj	{	12.05	10.01	6.43	Teiuș		2.34	7.43	Simeria (Piski)	9.40	11.55	Glogovaț	7.56	11.18				Nireșteu		12.26				
		12.31		7.08	Aiud		2.55	8.—	Orăștia	10.10	12.24	Arad	8.10	11.32				Oșorheiu		12.46				
Apahida			7.26	7.08	Vințul de sus		3.17	8.29	Șibot	10.34	12.53	Szolnok	2.39	5.10				Reghinul-săs.		1.16				
Ghiriș		2.16	8.54	7.26	Uioara		3.24	8.55	Vințul de jos	11.04	1.22	Budapesta	6.50	8.16				Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea		3.08				
Cucerdea		3.32	9.43	8.54	Cucerdea		3.36	9.04	Alba-Iulia	11.31	1.40	Viena	6.50	8.16				Reghinul-săs.		4.22				
Uioara		3.41	9.43	9.43	Ghiriș		4.11	9.32	Teiuș	12.05	2.24			6.05				Oșorheiu		6.34				
Vințul de sus		3.50	9.58	9.58	Apahida		5.36	10.32	Simeria (Piski)—Petroșeni			Petroșeni—Simeria (Piski)						Nireșteu		6.55				
Aiud		4.25	10.24	10.24	Cluj		5.56	12.32	Simeria	11.50	2.33	Petroșeni	6.49	9.33				Kerelô-Sz.-Pál		7.16				
Teiuș		5.10	10.59	10.59	Nedeșdu		6.16	6.08	Streiu	12.27	3.23	Banița	7.27	10.14				Cipeu-Iernut		7.37				
Crăciunel		5.41	11.28	11.28	Ghirbău		6.37		Hațeg	1.19	3.49	Crivadia	8.06	10.54				M. Bogat		8.07				
Blaj		6.02	11.44	11.44	Stana		7.08		Pui	2.10	4.40	Pui	8.50	11.37				Ludoș		8.21				
Micăsasa		6.40	12.18	12.18	Aghiriș		7.08		Crivadia	2.57	5.28	Hațeg	9.13	12.17				Cheța		8.38				
Copșa mică		7.—	6.01	1.01	Stana		7.34		Banița	3.35	6.07	Streiu	10.16	12.58				Cucerdea		9.07				
Mediaș			6.40	1.22	Huedin		7.55	7.14	Petroșeni	4.04	6.39	Simeria	10.53	1.35				Simeria (Piski)—Uniedoara						
Elisabetopol			7.35	1.56	Ciucia		8.37	7.43	Arad—Timișoara			Timișoara—Arad						Simeria (Piski)		6.40				
Sighișoara			8.01	2.44	Bucia		8.53		Arad	6.00	8.18	Timișoara	6.02	5.00				Cerna		7.01				
Hașfalău			10.05	3.02	Bratec		9.12		Aradul nou	6.25	8.32	Mercizifalva	6.26	5.56				Uniedoara		7.30				
Homorod			11.02	4.41	Rév		9.31	8.22	Németh-Ságh	6.50	8.51	Orczifalva	6.40	6.07				Uniedoara—Simeria (Piski)						
Ágostonfalva			11.37	5.30	Mező-Telegd		10.06	8.48	Vinga	7.19	9.07	Vinga	6.52	6.32				Uniedoara		10.18				
Apatia			12.32	6.03	Fugyi Vásárhely		10.25		Orczifalva	7.38	9.20	Németh-Ságh	7.06	6.53				Cerna		10.44				
Feldioara			1.09	6.35	Vărad-Velenceze		10.35		Mercizifalva	7.56	9.32	Aradul nou	7.21	7.24				Simeria (Piski)		11.30				
Brașov	{	1.50	7.14	7.14	Oradea-mare		10.41	9.13	Timișoara	8.42	10.09	Arad	7.53	7.40				Simeria (Piski)						
		2.48			10.51	9.18	10.37											Simeria (Piski)						
Timiș			3.23		P. Ladány		12.50	10.38										Simeria (Piski)						
Predeal			4.56		Szolnok		3.06	12.14	5.34									Simeria (Piski)						
București			9.40		Budapesta		6.00	2.10	10.05									Simeria (Piski)						
					Viena		3.—	8.—	6.05									Simeria (Piski)						

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.